

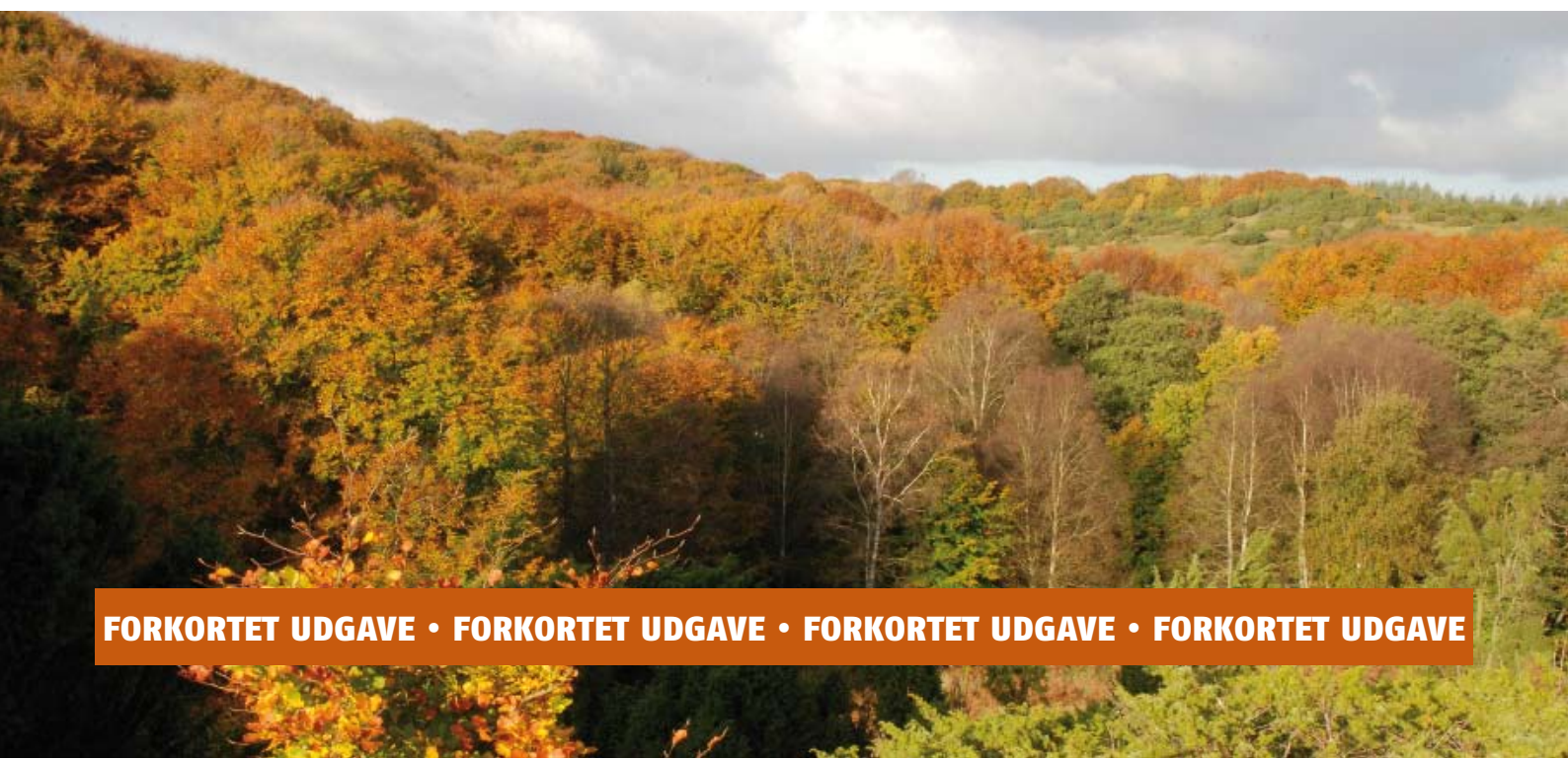

Driftsplan

for Frederikshavn Kommunes skove

*Dette er et sammendrag af Driftsplanen 2009–2023
udarbejdet af Park & Vejforsyningen i 2009.*

*Den fulde udgave af planen kan læses på hjemmesiden:
www.frederikshavn.dk > Borger > Park & Vej > Skove*

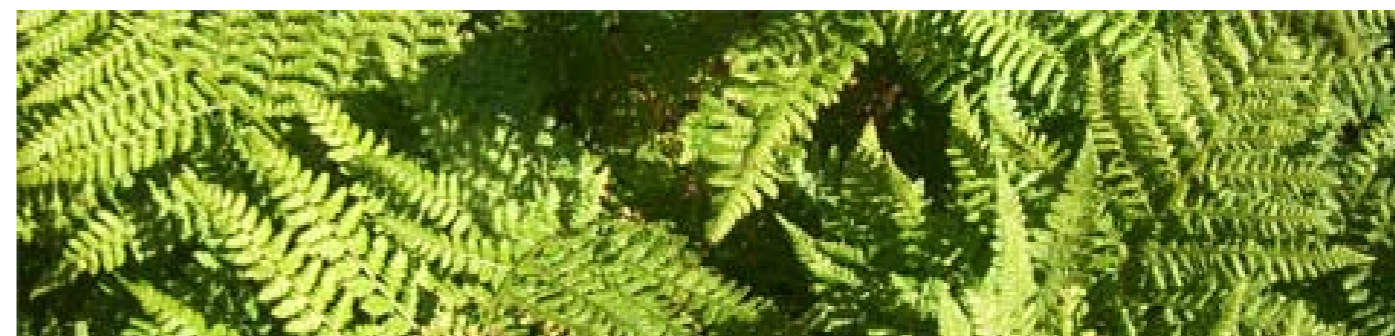
Introduktion

Tidligere var produktion af tømmer skovenes primære funktion for samfundet. I dag har de danske skovene fået en mere udpræget rekreativ anvendelse, og skovens brugere er blevet langt mere mangfoldige. Skovene fungerer som et rekreativt rum for en række oplevelsesøkonomiske aktiviteter som f.eks. motion, rollespil, bryllupper, begravelser, jagt og andre events. Skovene er derudover friluftslivets mest besøgte udflugtsmål. Sideløbende er nye funktioner som CO₂-reduktion, grundvands- og biodiversitetssikring kommet til i takt med den globale klimakrise, brugen af pesticider i landbruget og globale miljøpolitiske krav.

Planlægning af skovdriften er forudsætningen for, at vi i fremtiden kan udnytte både de nye og de traditionelle funktioner i skoven. Skovdrift og træproduktion er kendetegnet ved en lang produktionstid. Mange af de skove vi i dag nyder at færdes i har ofte været over 100 år om at blive opbygget. Desuden er meget af den unikke natur i skovene afhængig af at kunne stå urørt over en lang periode for at kunne trives og udvikle sig.

Vi har dermed et stort ansvar for at tilrettelægge driften på en måde, så vi sikrer, at driftsformålet bliver opfyldt nu og her, men også tage hensyn til mulige ønsker i fremtiden – eller i bedste fald ikke udelukke dem. Driftsplanen for 2009–2023 angiver rammerne for en drift, som samler ønsker, ansvar og lovgivning på en sådan måde, at driften af kommunens skove kommer flest mulige af skovenes ejere – nemlig borgerne – til gode.

Denne driftsplan adskiller sig fra tidligere planer, da den i høj grad lægger vægt på skoven som biotop – det vil sige levested for dyr og planter. Det betyder, at der i tråd med det nationale skovprogram vil blive udlagt urørt skov (biodiversitetsskov), hvor selve formålet med arbejdet i området er at skabe og bevare natur og de nye publikumsoplevelser det giver. Danmark var oprindeligt dækket af skov og de restende skove udgør derfor vigtige levesteder for vores oprindelige natur.

Formål, baggrund og omfang

Frederikshavn Kommunes skove har både økonomisk såvel som rekreativ værdi for kommunens borgere. Skovene danner grundlag for en bred vifte af friluft aktiviteter, folkesundhed, livskvalitet, naturformidling, oplevelser og turisme, og er et væsentligt aktiv i kampen mod nedbringelse af CO₂-udledning samt grundvandssikring og bevaring af landsdelens dyre- og planteliv.

Som et led i Frederikshavn Kommunes strategi om at udvikle og beskytte kommunens natur til glæde for kommunens borgere og besøgende, vedtog Tekniske Udvalg vedtog i april 2009 en skovpolitik for Frederikshavn Kommunes skove.

Skovpolitikken findes på adressen: www.frederikshavn.dk > [Borger](#) > [Park & Vej](#) > [Skove](#) og beskriver det overordnede driftsformål for kommunens skove. Driftsplanen er en konkret udmøntning af politikken på de enkelte arealer. Den fulde version af driftsplanen kan findes på ovennævnte hjemmeside-adresse.

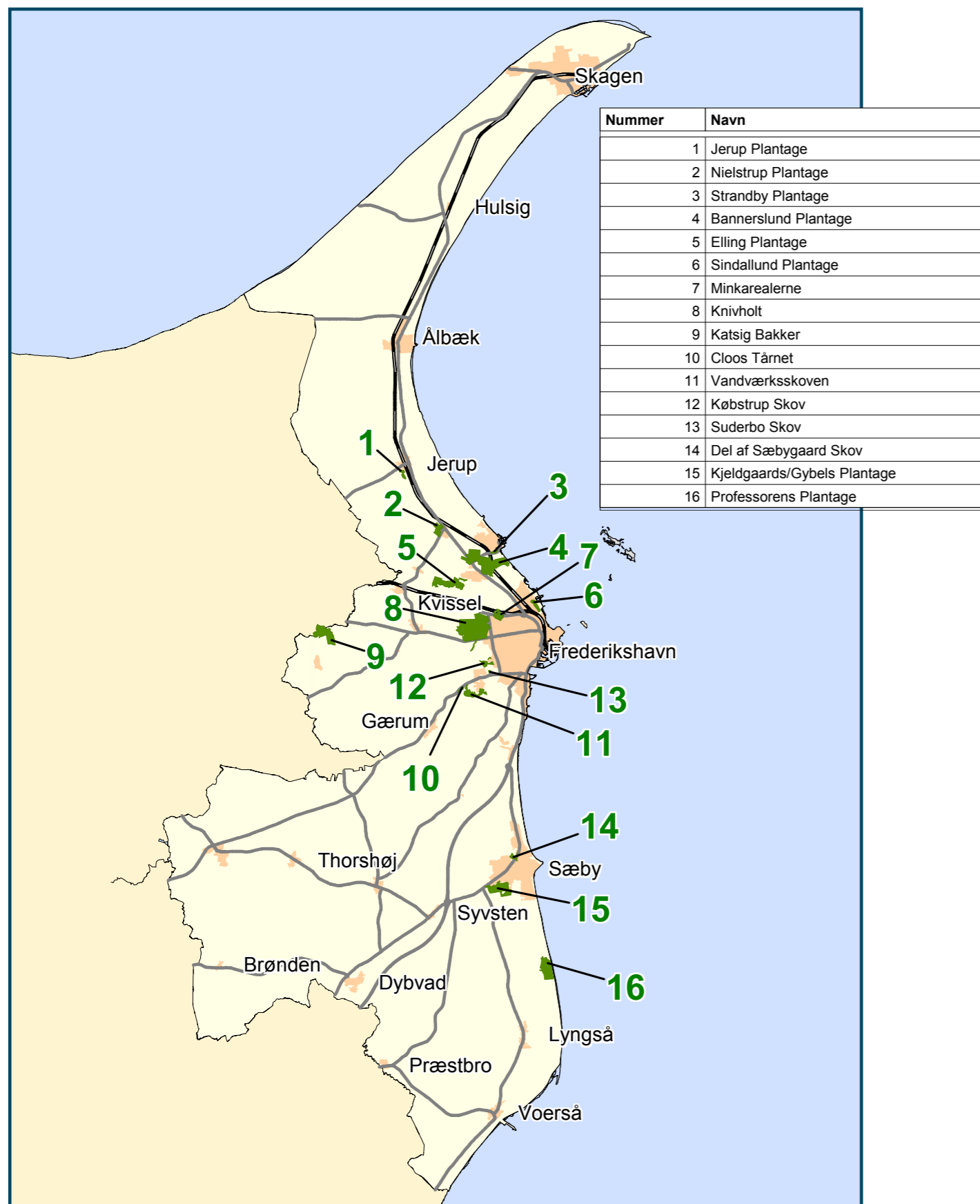
Formålet med driftsplanen er at sikre, at driften af kommunens skovarealer skaber en tilfredsstillende balance mellem hensynet til rekreative interesser, naturbeskyttelse og økonomi. Derudover skal driftsplanen sikre kommunikation og dialog omkring driften af skovene og give indsigt i planlagte aktiviteter.

Planens omfang

Driftsplanen omfatter alle de kommunalt-ejede skov- og naturarealer, som er angivet på oversigtskortet side 4. Driftsplanen er udarbejdet ud fra et langsigtet perspektiv på flere trægenerationer (100 år +), men den udstikker rammer for driften inden for en 15-årig driftsplanperiode (2009–2023) med minimum revision 1–2 gange i løbet af perioden.

For at holde planen tidssvarende og fleksibel, kan der løbende foretages ændringer i drifts- og plejebeskrivelser. Som udgangspunkt kræver enhver afvigelse en planændring. Udover planændringer kan dispositioner, der ligger udenfor planens rammer, kræve tilfaldelse fra relevante myndigheder. Den sidst opdaterede og gældende version vil være at finde på ovennævnte hjemmeside-adresse.

Oversigtskort over skovene

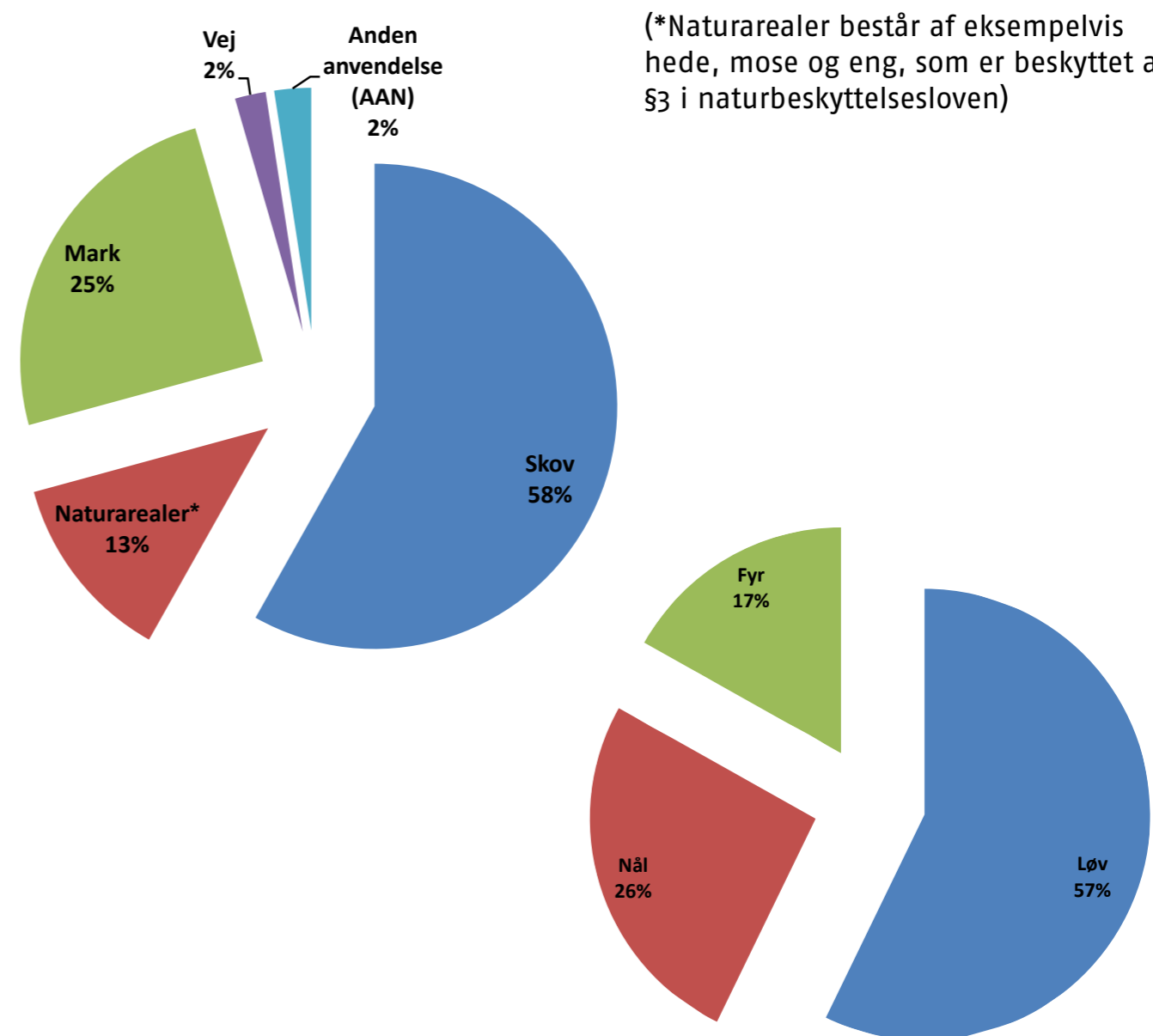
Hvordan ser skovene ud i dag?

Driftsplanen omfatter et areal på i alt **694 hektar**, hvoraf de **404 hektar** er bevokset med skov. De resterende arealer består af **87 hektar** naturarealer* (beskyttede naturtyper jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven), **172 hektar** markjord, **14 hektar** vej samt **17 hektar** med huse, p-pladser eller anden anvendelse.

På de træbevoksede arealer findes ca. **35** forskellige træarter, hvoraf **57 procent** er løvtræ, **17 procent** fyrretræ og **26 procent** nåletræ. Det samlede skovareal er steget igennem perioden fra 1959-2009, primært på grund af kommunesammenlægninger og skovrejsning.

Figur 1 (venstre): Arealanvendelse i procent af totalt areal

Figur 2 (højre): Træartsfordelings i procent af samlet skovbevoksede areal

Tidligere tiders driftformål

Driftsplaner og hugststatistikker for Frederikshavn Kommune går helt tilbage til 1959. Kommunens såvel som skovenes areal har naturligvis ændret sig i tiden derefter på grund af kommunesammenlægningerne. Ved oprettelsen af Frederikshavn Storkommune i 1970 blev kommunens skoves areal eksempelvis opgjort til 230 hektarer.

Grundet skovenes bynærhed har driftsformålet altid været at imødekomme befolkningens rekreative behov. Kommunens skove er desuden gennem en årrække blevet benyttet til beskæftigelsesarbejder for ledige.

Med nye tilføjelser til Skovloven fra 1989 om flersidig skovdrift samt naturskovsstrategien fra 1992 blev det for første gang siden Skovforordningen i 1805 muligt at producere træ og samtidig varetage hensyn til f.eks. landskab, friluftsliv, kulturhistorie og naturgrundlag. For Frederikshavn Kommunes skove betød det, at driften nu i højere grad fokuserede på rekreative behov, varierede oplevelser, nedtoning af den kommercielle drift, opretholdelse af stor biologisk artsrigdom samt forøgelse af løvtræsprocenten.

De juridiske rammer for driften

Driften af arealerne reguleres primært gennem Skovloven, Naturbeskyttelsesloven, Museumsloven og Lov om Jagt og Vildtforvaltning.

Skovloven har til formål at bevare og værne landets skove og forøge skovarealet. Skovloven omfatter alle fredskovspligtige arealer. Loven har endvidere til formål at fremme bæredygtig drift af landets skove. Bæredygtig drift betyder inddragelse af såvel økonomiske som økologiske og sociale værdier i skovdriften.

Skovloven tilstræber at det enkelte fredskovspligtige areal skal administreres ud fra en helhedsbetragtning, hvor det tilstræbes at fremme opbygningen af robuste skove, sikre skovens produktion, bevare og øge skovenes biologiske mangfoldighed. Herudover skal loven sikre, at hensynet til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv tilgodeses. I offentligt ejede skove skal der lægges særlig vægt på de hensyn, der er nævnt i ovenstående punkt – specielt biologisk mangfoldighed og friluftsliv.

Hvordan planlægges driften af skovene?

Et vigtigt værktøj for planlægningen i skovene er de såkaldte skovudviklingstyper, som er blevet defineret for samtlige af kommunens skovområder. Skovudviklingstypen beskriver den ønskede bevoksningstype i form af et forventet skovbillede (hvordan skoven skal se ud), træartssammensætning og skovdynamik. En god skovdynamik betyder at der hele tiden findes træer på alle niveauer fra frø, spirer og unge individer til modne eller døende og rådne træer.

Opbygningen af varierede skove tager lang tid og derfor kan tidshorisonten for at realisere skovudviklingstypen på det enkelte areal også være meget langsigtet – op til flere trægenerationer. De langsigtede mål for udviklingen i de enkelte bevoksninger eller dele af skoven sikrer en fælles referenceramme for de fremtidige skovdyrknings- og planlægningsmæssige tiltag.

Udviklingen af skoven mod mere stabile, naturnære strukturer vil i mange tilfælde være en langsigtet proces. Derfor er det nødvendigt at have en fælles forståelse og beskrivelse af den ønskede udvikling for at kunne fastholde kursen mod denne – her udgør skovudviklingstypen en god vision for det enkelte areal.

Fastlæggelsen af skovudviklingstyper bygger i høj grad på udnyttelsen af skovens egne, naturlige mekanismer og den oprindelige skovs naturlige dynamik virker som referenceramme for skovens udvikling. Skovene i Frederikshavn Kommune vokser i et landskab, som er præget af de sandede morænelandskaber dannet under istiden. Det betyder bl.a. en middelgod position, hvad angår næringsstof- og vandforsyning. Ofte findes dog dybtgrudede jorde, hvor bøg trives godt og vil være den dominerende træart. Sammen med bøg vil man finde ask og ær. På meget sandede lokaliteter vil man kunne finde eg med indblanding af birk, skovfyr, asp, pil, røn, spidsløn og bøg.

De udlagte skovudviklingstyper for Frederikshavn Kommunes skove tager udgangspunkt i dyrkningsforholdene og den naturlige skovudvikling med en tilpasning til de lokale specifikke forhold. Enkelte steder er der valgt skovudviklingstyper, som adskiller sig fra den

naturlige klimaksvegetation ud fra et publikums og produktionsmæssigt hensyn.

Fælles for alle skovudviklingstyperne er, at de bygger på lokaltilpassede naturlige dynamikker. Hovedformålet er at opnå en stabil og robust skovstruktur med en tilstedeværelse af hovedtræarter bestående af lokaltilpassede træarter, der i overvejende grad er i stand til at forynge sig selv og understøtter de lokale dyre- og planteliv. Med andre ord er det målet at nå nogle skovstrukturer i bedre ligevægtstilstand, der kræver mindre pleje for at forblive i deres optimale sundheds- og produktionstilstand.

Naturplanlægning

De naturudviklingstyper som anvendes i driftsplanen tager i modsætning til skovudviklingstyperne udgang i en mere statisk tilstand og bør som sådan ikke undergå nogen udvikling, men nærmere ledes hen til et ønskeligt stadie – hede, mose, strandeng eller lignende. I modsætning til skoven er naturtyperne ikke egentlige klimakssamfund og vil derfor altid kræve en aktiv plejeindsats, hvis ikke de skal arbejde sig væk fra tilstanden.

Ved første øjekast kan naturtyperne virke som en modsætning til skovudviklingstyperne rent planlægningsmæssigt, da der ikke tages udgangspunkt i den naturlige vegetation på lokaliteten, men at driften fokuserer på en fastholdelse af et udviklingstrin. Ikke desto mindre er mange af disse mellemniveauer af plantesamfund forbundet med en stor artsrigdom og kulturhistorie og derfor beskyttet gennem naturbeskyttelsesloven. Til sammenligning kan man også sige, at det kun er i den urørte skov (også en skovudviklingstype), hvor vi ikke modarbejder naturen.

Planens konsekvenser

Der vil i indeværende driftsplanperiode blive lagt vægt på at sikre størst mulig frihed til løbende at planlægge hugst og investeringstiltag (kulturetablering, kultur- og bevoksningspleje), når eksempelvis frøsætning, selvfor yngelse og afsætningsvilkår er gunstige.

Dette har sin begrundelse i den naturnære skovdyrknings natur, der som udgangspunkt ikke benytter renafdrifter med efterfølgende gentilplantninger. Planen er, at foryngelsen som udgangspunkt skal ske gennem skærmstilling og naturlig foryngelse, hvor og når mulighederne opstår naturligt og frøsætningen tilbyder det. Afdrifter og foryngelse vil derfor ske løbende i flere mindre og større områder efter målrettede indgreb og spontant, hvor selvfor yngelse indfinder sig.

Fokus i de kommende år er rettet mod at opnå de planlagte skov- og naturudviklingstype i de enkelte skovområder. En del af skovudviklingstyperne vil tage op til en eller flere trægenerationer om at udvikle sig og vil derfor ikke blive fuldt realiseret i denne planperiode. Skov- og naturudviklingstyperne vil fordele sig som på tabellen på side 11. Den mest udbredte skovudviklingstype er ædelgran med bøg, som overvejende findes på de bedste produktionsjorder, hvor ædelgran allerede i dag udgør en stor andel. Samlet set, vil skovudviklingen betyde en stigning af løvtræandelen. Planen betyder desuden, at Danmarks Nationale Skovprogram og Naturskovsstrategiens anbefaling om udlæg af minimum 10 procent af skovarealet til biodiversitetsskov bliver opfyldt.

Naturudviklingstyperne udgør 148 hektar, hvilket er mere end ved tidligere arealsammendrag (88 hektar). Forøgelsen skyldes hovedsageligt en formalisering af engdrift på en række markarealer samt en opdatering af skovkortene, der tager hensyn til seneste paragraf 3 registreringer af naturtyperne.

Driften på de øvrige arealer er uændret med undtagelse af arealet med juletræ og pyntegrønt, der reduceres fra ca. 10 til 5 hektar. Der er dog ikke tale om en udfasning af juletræproduktionen. Ændringen i arealanvendelsen skyldes først og fremmest at en del mislykkede og uplejede juletræskulturer sløjfes sammen med ældre pyntegrønnskulturer. Der anlægges en ny juletræskultur på ca. 1 hektar for at fastholde nuværende produktionsniveau.

Med hensyn til friluftslivet i skovene vil dette blive opprioriteret på stort set alle skovområderne jf. skovpolitikken og de enkelte delmålsætninger for skovene. Dette vil helt konkret udmønte sig i en fastlæggelse, skiltning samt formidling af driften og den nye natur i skovene.

Fremtidige naturtyper i oversigt

<i>Arealtype</i>	<i>Sammenlagt areal</i>	
Skovudviklingstyper	I hektar*	I % af totalt areal
Ædelgran og bøg	175,83	25,34
Urørt skov	78,52	11,31
Bøg med ask og ær	73,21	10,55
Eg med skovfyr og birk	20,3	2,93
Bøg	17,62	2,54
Bøg med gran	17,52	2,52
Græsningsskov	8,6	1,24
Egekrat	2,5	0,36
Naturudviklingstyper		
Eng	88,25	12,72
Hede	31,46	4,53
Strandeng	14	2,02
Mose	6,5	0,94
Overdrev	5,86	0,84
Sø	2,75	0,4
Øvrige arealer		
Mark	117,44	16,92
Anden anvendelse	29,66	4,27
Juletræ og pyntegrønt	4,69	0,68

* 1 hektar (ha) = 10.000 m²

Kontakt

Har du spørgsmål til oversigten eller driften af kommunens grønne områder, er du meget velkommen til at kontakte os på følgende adresse:

Park & Vejforsyningen
Knivholtvej 15
9900 Frederikshavn
Tlf. 9845 6000

Projektansvarlig

Søren Hoff Brøndum
Naturmedarbejder
Direkte tlf: 9845 6302
Mobil: 2965 6913
E-mail: shob@frederikshavn.dk

Besøg os på nettet:

www.forsyningen.dk > Park & Vej > Skove

www.frederikshavn.dk > Borger > Park og Vej > Skove